

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/2746
Toplantı Tarihi/Sayısı : 17.12.2025/59
Karar Numarası : 2025/830
Başvuran : H.B.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : Edirne L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın Cumhuriyet savcılıklarından gönderilen evrakların kendisine tebliğ edilmediği, evrakların teslimi için kendisinden ücret talep edildiği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

- a. Cumhuriyet savcılıklarından gönderilen evrakların kendisine tebliğ edilmediğini,
b. Evrakların teslimi için kendisinden ücret talep edildiğini iddia etmiş ve mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir.

3. Muhatap Edirne L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

- a. Başvuranın yapılan tebligatlardan haberdar olduğu,
b. Haberdar olmasına rağmen tebliğ/tebellüğü kendi isteğiyle reddettiğinin personel tarafından teyit edildiği,

c. Başvuranın farklı mahkemelerden dosya suretleri talep ettiği, talep edilen dosya sureti sayısının çok fazla olması hâlinde çıktı ücretlerinin başvuran tarafından karşılandığı, mahkemelerden resen gelen tebligatların ise çıktı sayısına bakılmaksızın 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 35'inci maddesine uygun biçimde ücretsiz tebliğ edildiği,

ç. Başvuranın Küçükçekmece 25. Asliye Ceza Mahkemesi dosyasını dijital ortamda inceleme talebinin kabul edildiği, ancak başvuranın “istediğim evrak bu değildi” şeklinde beyanda bulunarak bu talebinden vazgeçtiği, daha sonra benzer mahiyette yeniden taleplerde bulunduğu, nihayetinde CD ortamında gönderilen evrakı da almayı reddettiği

belirtilmiştir.

4. Muhatabın cevabi yazısına karşı başvuran tarafından cevap dilekçesi sunulmamıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın *"Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı"* başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümünde *"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"* hükmü yer almaktadır.

6. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun *"Kurumun görevleri"* başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un *"Başvurular"* başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar"* başlıklı 40'inci maddesinde *"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."* hükmü yer almaktadır.

9. Mezkûr Yönetmelik'in *"Ön incelemenin yapılması"* başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümünde *"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir."* hükmü yer almaktadır.

10. Mezkûr Yönetmelik'in *"Karar türleri"* başlıklı 65'inci maddesinde *"Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."* hükmü yer almaktadır.

11. Mezkûr Yönetmelik'in *"Gerekçeli kabul edilmezlik kararı"* başlıklı 67'nci maddesinde *"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."* hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) "*Adil yargılanma hakkı*" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmına göre; "*Herkes medeni hak ve yükümlülükleri ile ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini isteme hakkına sahiptir.*"

15. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre hükümlü ve tutuklu olanlar Sözleşme kapsamında kalan temel hak ve hürriyetlerin tamamına kural olarak sahiptir (AİHM, *Hirst/Birleşik Krallık*, B. No: 74025/01, 6/10/2005, para. 69). Adil yargılanma hakkının usule ilişkin en önemli güvencelerinden biri silahların eşitliği ilkesidir. Bu ilke, bir davada tüm taraflara talep ve açıklamalarını diğer tarafa göre dezavantajlı olmayacak şekilde ileri sürebilmeleri için makul bir fırsat verilmesini gerektirir (AİHM, *Kress/Fransa*, B. No: 39594/98, 7/6/2001, para. 72).

16. Ceza davaları ile medeni hak ve yükümlülüklerle ilişkin davaların usul kuralları da dâhil olmak üzere yargılamanın tüm aşamalarında silahların eşitliği ilkesinin güvence altına alınarak adil yargılanma hakkının korunması hukuk devleti olmanın bir gereğidir. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre asıl kural, tarafların eşit şartlarda yargılamaya katılımının sağlanması, gösterdikleri kanıtlardan ve sundukları görüşlerden bilgi sahibi olması ve bunlarla ilgili görüşlerini bildirebilme imkânının kendilerine verilmesidir (AYM, *Taylan Özgür Tor*, B. No: 2013/2454, 12/3/2015, para. 43; AYM, *İnan Gök*, B. No: 2018/1936, 28/1/2021, para. 45).

17. Anayasa'nın "*Temel hak ve hürriyetlerin korunması*" başlıklı 40'ıncı maddesinin ikinci fıkrası; "*Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.*" şeklindedir. Bu maddenin gerekçesinde ise bireylerin, yargı ya da idari makamlar önünde sonuna kadar haklarını arayabilmelerine kolaylık ve imkân sağlanmasının amaçlandığı, son derece dağınık mevzuat karşısında kanun yolu, merci ve sürelerin belirtilmesinin hak arama, hak ve hürriyetlerin korunması açısından zorunluluk haline geldiği belirtilmektedir.

18. Başvuru dilekçesi, muhatap Kurumun cevabi yazısı ve ekler incelendiğinde, başvuranın talep ettiği evrakların 2500-3000 sayfa civarında olduğu, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün yazısıyla bu evrakların çıktısının alınmasının kağıt ve toner masrafının yüksek olabileceği gerekçesiyle CD ortamına aktararak avukatına verilmesinin uygun olacağını belirttiği, buna istinaden muhatap Kurum tarafından başvurana bu hususları belirtir ve şahsi olarak talep edilen diğer bir ifadeyle mahkemece resen gönderilmeyen

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

evrakların yüksek sayfa sayısına sahip olması halinde ücretin talep eden tarafından karşılanacağına ilişkin bilgilerin de yer aldığı bir tutanağın imzalatıldığı, bu bağlamda başvuranın ücret konusundan haberdar olduğu ve bu durumu kabullendiği, kaldı ki muhatap Kurum İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı ile Eğitim Kurulu Başkanlığı tarafından gönderilen evraklarda başvuranın dosyalarını inceleyebilmesi için bilgisayar kullanımına da izin verildiği, bu bağlamda başvuranın mağdur edilmediği, bunun yanında iddia konusunun adil yargılanma hakkını içerdiğinden Kurumumuz görev alanına da girmediği ve bu kapsamda başvurunun kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

17/12/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>